

Ислом Нури

Ikkinchi: tassirdan boshka satr va nazarning qo'liga qo'yilgan boblarda salaflarning tushunchasi bitta mana shu ma'noda dalolat kilmoqda. Ibn Shihob Zuhriydan: «Agar erkak kishi turmush o'rtog'idan ajratilgan bo'lsa, ayolning kunlik faoliyati ostidan chiqib ketishi kerak bo'lsa (shunchaki) zarar ko'rishi kerak bo'lgan ish, lekin undagi vaziyatni tugatish uchun nima qilish kerak?»»

Zuhriy ham ayol kishi muddatini o'tab bo'lgan kunini, butunlay olib qo'yishi kerak edi, shunday debdi: «Ro'mol tagidan (chiqib turgan) biron narsani kurishining zarari kabi, lekin kunni tugatish uchun olyapti, ketmayapti». Abdurrazzoq Ma'mar orqali Zuhriydan rivoyat qilingan, saqih.

Kim salaflarning jami boblaridagi so'zlarni jalb qilish, ularga bir siyoda qarasa, ularning taqvoli va ayollarning hushyorliklarini idrok qilishdi va katta ko'pchilik yozuvchilarni haqiqatda aytayotganidan umuman boshka effekt va tiklanishni boshlashi kerak Ular (salaflar) yuz va uning atrofidagi hayot haqiqatda gaplashganlarda uzoq begonalarni nazarda tutmaydilar ham ular; ayol yoqinlari uchun yuzini ochishining joizligida ixtilof kilmaydilar. Ular bu xususda batafsil gapirmaydar, shuningdek, muxmasar qilib yuz deyiladi, bu ruhsatga surma va sirga tobe o'laroq kirib ketaveradi. Ular qwl deyish bilan cheklanadilar, xolbuki unga uning uzuk, xina va bilaguzuk kabilarni ziynatlab kirib ketaveradi. Ular faqat yuz yuq qwlni nazarda tutmaydilar. Kim ularning tafsirlari majmusiga qarasa, buniy anik tushunib etadi.

Aytib o'tilgan bo'g'ilgan narsalardan biri: saqlanadigan narsalarning ziyonatli tafsir qilinadigan joylari va ularning hayoti, hayotga ta'sir etuvchi va ibo bobidan bo'lgan odam, o'zlarini sog'aytirmoqchi bo'lganlar uchun juda muhim. Shariat bergan mehnat shudir va biz ham shuni e'lon qilamiz.

Ислом Нури

Endi ularning soʻzlarini ifoda etish, oʻzlarini olib kelgan qora va oʻrinlarga kuyishdan maqsad shuki; zamondoshlarimiz (bugunning odamlari) bilan saqlanadigan vaqtni va voqii oʻrtasini asrlar ajratganini boy, bular ularning soʻzlarini oʻz joyida ishlata olmadilar va bularning oqlilarini qanday tasavvur qilgan bulsa, shunaqa tasvirlangan qililar. Salaflarning hukmni ifoda kilishda aytilgan suzlari qayta tiklanishi bobidan boʻgʻandi, svngra u szlar bparovlik boy oʻz erkidan boshqasiga kuyildi.

Учинчи: Аллоҳ таоло ҳижоб оятларининг бешинчисида ёши ўтиб қолган аёлларга ёпинчиқларини олиб қўйишга рухсат берди :
«Хотинлардан (ўтириб) кексайиб қолган, эрга тегишни ўйламайдиганлари бирон зеб-Bilan ясанмаган ҳолларида Ziyat кийимларини (яъни, ёпинчиқларини) олиб қўйишларида уларга гуноҳ йўқдир. Lapzlarini pok (yani, yopinchiqda) tugatishlari oʻzlari uchun yaxshiroqdir. Allox eshituvchi, biluvdichir. » (Nur: 60).

Shaxoba va tobeinlardan iborat muassassilar Allox taolo kapmir uchun olib qoʻyishga ruhsat bergan narsa **yopinchiq** ekaniga ittifoq qilganlar. Bu haqiqatda Ibn Abbos, Ibn Masʻud, Ibn Umar - roziyallohu anhum - dan, Shabiy, Ibn Jubayr, Xasan, Mujohid, Ato, Ikrima, Katoda va boshqalarni boshqarish rivoyatlari aytilgan. Ularning hammasining ochiq hayot haqiqatidagi tafsirlari yukorida oʻtdi. Ular bu erda kampir yosh ayollardan faqat yopinchiqni olib qoʻyib bilishadi, xolos ekani ittifoq qildirgan. Yopinchiqlar: Jismondan yuzni tusishga xos kiyingan kiyim bulib, u kiyim kiyimlardan ustidan kiyiladi. Yopinchiq kunlikning ham ustida boʻlishi kerak. **Yopinchiq yosh ayolning yuzini yupib turadigan eng fasohatli va vaʼziy nozil boʻlgan zamonaviy zamonaviy eng yaxshi bulib oʻtgan sooba va tobeinlardan bir qanchalarning terisida keltirilgan:**

Jumladadan: Oisha - roziyallohu anxo - ning soʻzlari: «Ayol kishi

Ислом Нури

yopinchining boshidan yuziga tashlab qo'yildi.» Said ibn Mansur saqih sanad bilan rivoyat qilingan va « Sahihayn »dagi so'zlari: « Yopinchigim bilan yuzimni tusib oldim ».

Yana: Ibn Abbos – roziyallohu anxumo – ning suzi: «Yopinchiqni yuziga tashlab oladi», Abu Dovud «Masoil» da sahih sanad bilan rivoyat qilingan va yukorida tug'aligi bo'yicha o'tgan. «Allox mo'minlarining ayollarini biror yumush bilan uylanganidan kelib chiqadigan narsalar, yopinchiklarning bo'shliqlari ustidan tashlab qo'yilgan, u bilan yurishlarini davom ettirish va faqit bittagi ko'zni ochish uchun buyrdi.» Ibn Jarir saqih sanad bilan rivoyat qilingan.

Va yana: Osim al-Ahvalninging rivati, u dedi: Biz Xafsa bin Sirin huzuriga kirardik. U yopinchiqni mana bunday qilib o'libdi, yani u bilan nikoblantirib o'ldirdi. Biz unga: Allox sizni pervom qilasiz! Allox taolo: **«Xotinlardan (o'tirib) keksayib qo'yilgan, erga tegishlangan o'ylamaydiganlarni biron bir go'zal-ziynat bilan tanishgan vaziyatdagi kiyim- kechaklarni kutib olish joylarida olib boriladi.»** (Nur: 60) demaganmi, u yopinchiq – ku, desak. U bizga: Oytingning davomchisi? – deb so'radi. Biz: **«Ozlarini pok (yangi, yopinchiqda) tugatishlari o'zlari uchun yaxshi emas.»**, Deb javob berardik. U aytdikdi: U yopinchiqni maxkamlash.

Agar saobobalar qari oyollar uchun yopinchiqlarni yaratishga va yuzni ziynatsiz ochishga ruhsat berish kerak bo'lgan ittifoqqa qarshi kurashga, yosh ayollarga begona erkaklar bilan oldinda nimani belgilashga qaror qildilar ?!

Kampir har qanday qoni qari bulmasin, begona erkakka sichni ko'rsatishi mumkin emasligiga ijmo kilingan ekani bir necha olimlar aytganlar. Bu

Ислом Нури

ijmo' - ittifoqni Jassos, Ibn Xazm va boshqalar aytgan. Kampiringning sochi begona erkaklar uchun Xuddi yosh ayolning sochi kabi avratdir, bunda ixtilof yo'q.

Agar Ibn Umar, Ibn Abbos - roziyallohu anhum-, Ibn Jubayr, Ikrima, Xasan, Sha'biy, Zahxok, Mojohid va Qatodaning: «**Boshqa ko'rinib turadigan boshlangich go'zal-ziynatlarini ko'rish kerak**» (Nur: 31) oyatini bular: uzoq vaqt tafsir qilingan bulsalar va bu erda begona erkaklar nazarda tutilgan bulsa, yaxshi utgan ayollar haqiqatda oytaning nozil bo'lishidan va ularaga yopinchiqni olib qo'yishga ruhsat berishdan oldin nima ?!

Turtinchi: Allox «**zeb-ziynatlarini ko'rsatmasinlar**» degan suzi bilan ziynatni ko'rsating man qildi, svngra «**ko'rinib turgandan keyin go'zal zinyatlarini**» deb, istisno qildi. Undan keyin ularga ziynatni ko'rsata olish mumkin degan suzdan kimlar maqsad kilinganini, ularning yaxshilikdagi darajalariga qarab batafsil ifoda qilish xoxladi va dedi: «**Ular go'zal-ziynatlarini ko'rsatmasinlar, magar erlarga yo otalarigacha yoki erlarinig otaligiga o'g'illari yoki o'zlarining og'a-inilariga yoki og'a-inililar bilan aloqasi yani juda keksayib qo'llangan ikki oqlsiz-devona) erkaklarga yo ayollarning avratlaridan xabardor bo'magan gudaklargagina (ko'rsatuvlari joizdir).**»(Nur: 31). Keyingi kishilar - er oldiradi biror narsa istisno kilinmaydi - ku - er nima uchun tilga olindi, deb hayron bo'ladilar. Oyatdagi xitob uzoq (begona) odamlarga deb tushunib qolinmasligi uchun bu erda nazarda tutilgan kishilarni cheklash (aniklash) bobidan er ham juda maqomlar bilan birga biron bir narsani belgilab qo'ydi. Unga ko'rsatilgan ziynat ham boshkalarga korsatiladigan ziynat ekani maqsad kilinmagan. Er boshchilardan ko'rina xosroq bulgani uchun kuniyxat undan boshlandi. Mufassirlar oyatda nomlangan kelayotganlarning darajalaridagi farxni yaxshi biladi. Ibn Vahb Ibn

Zayddan rivoyat qildi, u dedi: «Erning qo'shimchaligi bor, undan keyin otalaringning ustunligi bor, qo'llanganlar ham bir-birlaridan oshib ketishda tafovut qilindi. Yana dedi: Ochiq ziynat bularning hammasini oz ijiga oladi », Ibn Jarir rivoyatasi.

Abdurrohman ibn Zayd ibn Aslamning: «Ochiq hayotni boshlashingiz kerak bo'lgan narsaning sababi» deb nomlangan so'zining ma'nosi: nomlari keltirilganlar uyushtiriladi va katta oyningning paydo bo'lishida «**Yaxshi ko'rinib turing va o'zingizni yaxshi ko'rasiz, o'zingizni yaxshi ko'rasiz.) kursatmasinlar** » (Nur: 31). deyilganda nazarda tutilgan kishilar, oyatda begonalar nazarda tutilmagan. Ibn Zayd aytganidek: Ma'lumotlarni ochilish va bayon qilish uchun ko'rsatma qilingan. Erning hammadan ustunligi va xususiyati bor.

Hijobning asta-sekin farz bulishi

Keyingi muassassilar hijob birdaniga emas, bundan tashqari asta-sekin farzandi bo'lgan edilar. Hijobning hukmi birinchi nozil bo'lganda mo'minlarning ommasi Tavsif qilingan qilingan: Nur surasi oyatlari, sungra Ahzob surasi oyatlari. Bu fikrni Ibn Jarir Tabariy, Abu Bakr Jassos, Ibn Taymiya va boshqalar aytganlar. Ular boshkalar bilan kuzatilgan bosqichlarda ixtilof kilsalarda, hijobning hukmi uchun tug'ruq va xujjat topgan punktada bo'shashganlar bilan birga bo'lganlar. Mufasssirlarning kitoblariga yo'naltirilgan odamlarning ko'chib o'tishi Nur surasi tomon yo'naltirilgan va muassassirlarning ochilgan hayot haqidagi haqiqatidagi salaflarning so'zlarini qisqacha o'qish uchun olib kelinayotgan oyni ana shu imomlar Nur surasini sharxlayotganlari va oyilning hayotida davom ettirish. Ular ana shu olimlarningning Ahzob surasiidagi suzlarga qarasar edi, ular ayolga bu ishni man qilayotgandagi toparchilardilar. Bu

ikkilanish emas, Ikki bir – biriga qarshi soʻz ham emas. Muallif bir, kitob ham bir. Faqat ul Nur surasining oyatlari Ahzob surasi oyatlaridan maqbul boʻlgan ekani tan olinishi, har bir joyning oziga mus tushunchalari bilan tafsir kiladilar va hijobni bir necha boschichda farz qilgan deb eʼlon qilinmoqda.

Kimki sabablarini bilgan savollarning oldinga ketinligini bilmas ekan, Qurʼon maqsadlarini va salaf muassirlarining tayanchidan hukmlarini bilmaydilar. Ibn Jarir Tabariy Ahzob soʻrasida dedi: «Agar ayollar uylardan uygʻotadigan imtiyozlar uchun chiqadigan narsalar uchun tuzilgan narsalarga va yoshlarning ochmasinlariga, yopinchiqlari bilan bogʻliq boʻlgan transportlarga. »Keyin salafning yuzini yopinik bilan olib boradigan haqiqatni tafsirlarini keltirdi. Ahzob surasiidagi oʻtirib qoʻlgan ayollarga tegishli oyatni ham shu qavatda tassir qildi. Nur surasida oyol yuzini ochadi deb aytgan suzi hijob farzining ishini birinchi bosqichi haqiqatda bulsa, undan keyin Ahzob davolash keltiradi.

Ibn Jarir ilmiy kuchli imom, u salaflar soʻzlarini oʻz qoʻlida aniq qiladi va sharxlaydi. Agar uyat oʻtgan hukm haqiqatda boʻlsa, kelin avvalgi hukmga ortiqcha kiladigan oyatlar kelsa, har bir oyat olipda oʻzing oʻz hukmini aytadi. Uning tafsirida ushbu qavldagi ishning juda koʻp oʻpilganlari bor.

Imom Jassos ham Ibn Jarir Nur bajarishda aytgan suzning hozirgi maʼnosini aytgan, chunki u oyat olding kelgan, sungra kelin kelgan Ahzob xayotda dedi: «Bu oyatda yost oyol yugini begona erkaklardan tosishga va uydan chikayotganda effat va iboiganda ekani. dalolat bor ».

Shuningdek koʻtarilgan muffassirlar Nur oyatining Ibn Jarir qilgan kabi avvalgi koʻrishda sharxlaydilar, sungra Ahzob sharoitida esa ayolni yuzini ochishdan man qilyapman ochik aytadilar. Ana shu muffassirlardan ajralib

Ислом Нури

turadigan nomlarini keltiramiz: Abu Lays Nasr Samarqandiy Hanafiy «Tafsirida», Abu Abdulloh Zamanin, Sa'labiy, al-Kiyosiyososiy, Zamaxshariy, Iz ibn Abdussalom, Байзовий, Насафий, Ибн Жузай, Суютий, Биқоий, Абус Сууд ва бошқалар.

Курпчилик yukoridagi ularning ochiq ziyonatini ko'rsating haqiqatdagi so'zlarni naql qiladiganlar Ahzob surasidagi ulanishning qat'iy so'zlarini e'tiborsiz tashlab qo'ysangiz, xolbui bu undan keyin nozil qilingan!

Hijob hukmi asta-sekin tushgan deyiladimi, bir martada tushganu Qur'on oyatlari xitobda rang-barang katta qilingan deyiladimi maqsad bitta; u ham katta bo'lsa hamma oyatlarda ko'ringan va Axzob surasida ochilgan ko'rgazmaga o'tgan narsodir.

Sahobiya va tobeiylarning hijobi

Shaxobiya va toeiylarning holatini o'rgangan odam, ularning hijoblari va satrlanishlar oyolning tula sotilishidan Farq qilmaydilar. Ularni yig'ilishlarini yozuvchilarni uraganlar. Birorta ozod, yost va tanilgan na saqobiya va na toeiyaning yuzini ochganini bilmayman. Agar aniq qilingan bulsa ham noma'lum ayol haqiqatda naql qilingan. Unning holati aniq kiluvchi rivoyat uning kampirmi yoki yosh, ozodmi yo chori ekani o'zaro kelishmaydi. **Ular yuzlarini o'rab yurganlar, bu haqiqat ko'chib yurishlariga kelganda:**

Jumladadan: «Sahihaynda» Xafsa bint Sirin Ummu Atiyadan va boshkalardan rivoyat kilingan kurash sobit bulgan Nabiy - sollallohu alayhi va sallam - aiyollarni xayit namoziga xozir bwlshishlarga buyruq berganlarda, so'ralganlar: «Bizni tug'diramizmi? Ul zot: **«tortogi unga o'z yopinchingidan kiydirib tursin, u ham yaxshilik va**

musulmonlarning duolarida hozir bo'ling.» , deb javob berganlar.

Yukorida yopinchiq u bilan yuz o'ralgan kiyim ekani saqlanib qolinadigan narsalardan aniqlanib kelinmoqda.

Yana bir bajarishis: Imom Buxoriy va Muslim rivoyat qilingan kurash. Oisha - roziyallohu anxo - aytdilar: Safvon ibn Muattil kelganda «Yopinchiqim bilan yuzimni tusib oldim» Said ibn Mansur «Sundanida» Asvad u esa Oisha - roziyallohu anholar - dan saqlanish sanad bilan rivoyat qilingan, hayotda Ayol odamning yopinchiq'ini egallashdan yuziga tashlab oladi.»

Яна бир ҳадис: Абу Довуд имом Аҳмаддан ривоят қилган масалаларида Абу Шаъсодан , Ибн Аббос у - розияллоҳу анҳумо - дан саҳиҳ санад билан ривоят қилган, у деди: «Ёпинчиқни юзига ташлаб олади, уни юзига маҳкам ўрамайди ... » .

Yana bir bajarishis: Imom Molik «Muvatto'da» Fotima bint Munzirdan rivoyatda qilingan, u dedi: «Biz Asmo bint Abu Bakr bilan birga qayta tiklanadigan vaziyatda yurishimiz kerak bo'lgan kun bilan bog'laning». Fotima saqobiya va tobeiya ayollarning qayta tiklanadigan holatlarda olib borilgan ishlarini aytib bermoqdalar.

Yana bir kurashis: Said ibn Mansur, Ibn Munzir va Bayhaqiy Osim al-Ahvaldan sahih sanad bilan qilingan rivoyatda u dedi: Biz Hafsa bint Sirin huzuriga kirardik. U yopinchiqni mana bunday qilib o'libdi, yani u bilan nikoblantirib o'ldirdi. Biz unga: Allox sizni pervom qilasiz! Allox taolo: **«Xotinlardan (o'tirib) keksayib qo'yilgan, erga tegishli o'ylamaydiganlarni biron bir go'zal-ziynat bilan bog'liq bo'lgan sharoitda kiyim-kechaklarni sotib olish uchun uyyga olib boriladi.»**

Ислом Нури

(Nur: 60) demaganmi, u yopinchiq – ku, desak. U bizga: Oytingning davomchisi? – deb so’radi. Biz: **«Ozlarini pok (yangi, yopinchiqda) tugatishlari o’zlari uchun yaxshi emas.»**, Deb javob berardik. U aytdikdi: U yopinchiqni maxkamlash.

Kampirinning yuzi ziyonati va yosh ayolning yuzi ziynati

Allox keksayib qo’lgan oyolga yopinchiqini olib qo’ydi va yuzini ochishga ruhsat berdi, lekin uni zinatlanishganidan man qildi, singari unga yopinchiqni olib qo’ymasligini oshiral ekani bilan gaplashdi. Allox taolo dedi: **«Xotinlardan (o’tirib) keksayib qo’yilgan, erga tegishli o’ylamaydiganlarni biron bir go’zal-zinat bilan belgilanmagan vaziyatdagi kiyim- kechaklarni (yopinchiqlarini) olib qo’yganlarga ulgurganingiz uchun javob berdi. Lapzlarini pok (yozni, yopinchiqda) tugatishlari o’zlari uchun yaxshiroqdir.»** (Nur: 60) va ziynatlanmaslikni yopinchiqni olib qo’yishni shart qilib qo’ydi. Ziynatdan murod: yasamasi (yangi, tabiiy bulmagani); u tilla yo’qi yuzidagi byoklar bylishi mumkin. **«Xotinlardan (o’tirib) keksayib qolib, erga tegishni uylamaydiganlari ...»**ish haqida Ibn Abbos – roziyallohu anxumo – dan shu narsa saqlanib qolinmoqda: «Bu bir oyolki, o’z uyida olib boriladi va kun davomida amalga oshiriladi, yopinchinging olib kuchaydi modomiki u Ollox yomon ko’chadigan yasan-tusanni qilmas ekan. Bu Olloh taoloning uchbu so’zini uyg’otdi: **«Biron ziyoz-ziynat bilan yozilgan sharoitda kiyim- kechaklarni (yopinchiqlarini) olib kuyishlarda ulaga gunoh qilish kerak.»** keyin shunday dedi: **«Ozlarini pok (yangi, yopinchiqda) tugatishlari o’zlari uchun yaxshirokdir.»** » Bayhaqiy rivoyat qilingan.

Said ibn Jubayr dedi: «Yopinchiqni olib qo’yib, ustalaridagi ziynatni

ko'rsating bilan yashamasinlar».

Agar Oloh kampirga yuzini ochgan piyada ziynatlantiradi va harom qilingan va kapmirning ochilishiga ruhsat berish uchun ziyonat berilsa, yasamaslik shartli ravishda amalga oshirilsa, yosh ayolga zinatsiz bo'lishingiz kerak edi. Yosh ayol yuzini ochganda ziynatni buzish, deb aytgan odamning gapi juda qiziq! Allox buni kamgirga harom kilyapti va qarib kolganligini uzini ochishi uchun shart kilipti. Anavi qiziq gapni salaf muassassir va fuxaxolaridan birortasi aytgan emas.

Abdurazzoq «Musannafida» (12829) da rivoyat qilingan.

Abdurazzoq «Musanfida» (12830) da rivoyat qilingan.

Xuddi tarixiy seriallarning ssenariysini buguni kun tasavvuri bilan yozganlari kabi. Bu seriallarda ham asosiy urg'u sevgi, rashk kurbonlari, ayollarning marosimdagi boshkarishdagi kunlari, hijobsizlik, begonalardan umumiy ko'chmaslikka berildi. Hozirgi kunda ham ancha-muncha musulmon oilalarida «ko'chish» suzi erkagu ayollarga begona, ularning oldida tanish bilishining hammasi Xuddi tug'ishgan aka-ukadek yashash... Tarjimondan.

Abdurazzoq «Tafsir» (2/63), Ibn Jarir «Tafsir» (17/360 - 363) va «Tafsir Ibn Abi Xotim» (8/2639 - 2642) ga qarang.

«Fathul Boriy» (3/406) aytilgandik Said ibn Mansur «Sunanda» rivoyat qilingan.

([6]) Buxoriy (4141, 4750) va Muslim (2770) rivoyatlari.

Ислом Нури

([7]) Шофеий муснадида (1/303 788 рақам), «ал-Ум» (3/370, 371), Абу Довуд «Масоилу имом Аҳмад» (732) ривоят қилган. Шофеий Абу Шаъсони зикр қилмаган.

Ибн Жарир «Тафсирда» (19/181), Ибн Аби Ҳотим «Дуррул мансур» (12/141) да келишича Алий ибн Аби Талҳа орқали Ибн Аббосдан ривоят қилган.

Саид ибн Мансур «Сунан»да (1618/тафсир), Саъдон ибн Наср «Жузъда» (60) ва Байҳақий Саъдон орқали «Сунан кубро»да (7/93) да ривоят қилган.

«Аҳкомул Қуръан» Жассос (5/196) ва «Муҳалло» (10/32)га қаранг.

Ибн Жарир «Тафсирида» (10/173, 174) да ривоят қилган.

Ибн Жарир «Тафсири» (19/181) га қаранг.

Ибн Жарир «Тафсири» (17/359, 360) га қаранг.

Ибн Жарир «Тафсири» (17/261, 262) га қаранг.

«Аҳкомул Қуръан» (5/172, 173) га қаранг.

«Аҳкомул Қуръан» (5/245) га қаранг.

«Тафсир Самарқандий» (2/508) ва (3/69) га қаранг.

«Тафсир ибн Заманин» (3/230, 231) ва (3/412) га қаранг.

«Тафсир Саълабий» (7/87) ва (8/64) га қаранг.

Ислом Нури

«Аҳкомул Қуръан» (3/312) ва (4/350) га қаранг.

«Тафсир Замахшарий» (3/231) ва (3/560) га қаранг.

«Тафсир Из ибн Абдуссалом» (2/398) ва (2/590) га қаранг.

«Тафсир Байзовий» (4/104) ва (4/238) га қаранг.

«Тафсир Насафий» (2/500) ва (3/45) га қаранг.

«Тафсир ибн Жузай» (2/67) ва (2/159) га қаранг.

«Иклил» (192-бет) ва (214-бет Илмийя) га қаранг.

«Назмуд дурар» (13/259) ва (15/411) га қаранг.

«Иршаду ал-ақл ас-салим» (6/170) ва (7/115) га қаранг.

Бухорий (324) ва Муслим (890) ривоят қилган.

([30]) Бухорий (4141, 4750) ва Муслим (2770) ривоятлари.

«Фатҳул Борий» (3/406) айтилганидек Саид ибн Мансур «Сунанда» ривоят қилган.

([32]) Шофейй муснадида (1/303 788 рақам), «ал-Ум» (3/370, 371), Абу Довуд «Масоилу имом Аҳмад» (732) ривоят қилган. Шофейй Абу Шаъсонни зикр қилмаган.

([33]) Молик «Муваттоъда» (1/328) ва Исҳоқ ибн Роҳуя «Муснадида» (2255) ривоят қилган.

Саид ибн Мансур «Сунан»да (1618/тафсир), Саъдон ибн Наср «Жузъда» (60) ва Байҳақий Саъдон орқали «Сунан кубро»да (7/93) да ривоят қилган.

Ibn Jarir «Tassirida» (17/360), Ibn Abi Xotim «Tafsirida» (8/2641) va Bayhaqiy «Sundan Kubroda» (7/93) da rivoyat qilingan.

Ibn Abi Xotim «Tafsirida» (8/2642) da rivoyat qilingan.